

Vseavstrijski katoliški shod na Dunaju.

Dunaj, 20. novembra 1907.

Zastopniki vseh avstrijskih narodov so prihiteli na cesarski Dunaj, da se skupno z živo besedo in medsebojnim posvetovanjem navdušijo za skupne vzore ter storijo jasne načrte za delo bližnje prihodnosti. Najbolj so seveda zastopani Nemci, na tisoče in tisoče jih je prišlo. Med zastopniki drugih narodov so se posebno odlikovali Slovenci. V imenu Slovencev je v slovenskem jeziku shod pozdravil prvi večer g. dr. Lampe iz Ljubljane. Izvajal je, da se katoliška slovenska organizacija drži načela, da je treba več delati kakor govoriti. Zato izvaja na vseh poljih društveno delovanje v praktičnem smislu ubogemu ljudstvu v pomoč. Posojilnice, gospodarska društva, splošno koristne naprave so delokrog, v katerem se kaže katoliška misel socialnih reform. In ljudstvo to delo razume in z veseljem sodeluje, tako da se misel krščanske dejanske vzajemnosti vedno lepše kaže v svojih uspehih.

Na zborovanju za mladeniško organizacijo je govoril v imenu Slovenske krščansko-socialne zveze za Stajersko g. dr. Hohnjec, njen podpredsednik. Slavi je krepko razvito mladeniško gibanje na Slovenskem, kjer že imamo vse to v dejanju, kar si nemški mladeniški še le snujejo, omenjal navdušenost in požrtvovalnost za dobro stvar, ki se opaža pri naših organiziranih mladeništih. Shod je sklenil ustanoviti državno zvezo mladenišev, mladeniško (posredovalno) pisarno ter mladeniški list.

Na velikem shodu mladenišev je zopet Slovenec dr. Krek iz Ljubljane imel slavnostni govor. Ta organizator in vodja krščansko-demokratskega gibanja na Slovenskem je s svojo znano spretnostjo govoril o tem, kako mesto naj zavzema mladeniška organizacija v delavskem gibanju. Ta naj prinaša v vse socialno gibanje vedno plamteč ogenj upanja, poguma in duha požrtvovalnosti.

V pondeljek zvečer je v slavnostni dvorani ob velikanskem navdušenju govoril dr. Sušteršič, vodja Ljudske stranke na Kranjskem ter načelnik Slovenskega kluba, pri katerem so tudi naši poslanci Slov. kmečke zveze, o predmetu vera in javno življenje. Občinstvo je prirejalo burne ovacije govorniku za njegove iskrene, močate in neustrašene besede.

Slovenci so imeli svojo zastopstvo tudi v predsedništvu katoliškega shoda v osebi g. državnega poslanca Povšeta iz Ljubljane, ki je kot podpredsednik tu in tam vodil zborovanja.

Na katoliškem shodu na Dunaju se je posebno temeljito razpravljalo kmečko, zadružniško in delavsko vprašanje. Velik korak naprej se je storil v mladeniški organizaciji ter skrbi za dobre časnike.

Poseben sijaj temu shodu je dala udeležitev vseh avstrijskih škofov, ki so zdaj na Dunaju, slavnega župana dunajskega Karla Luegerja, deželnega maršala princa Lichtensteina ter dveh katoliških ministrov dr. Ebenhocha in dr. Gessmana.

Naši shodi.

Brezole pri Račah.

V nedeljo dne 17. t. m. imeli smo imeniten shod. Državni poslanec Pišek poročal nam je o delovanju državnega zbora in zelo nas je razvese-

S tem svojem možu ni bila nič nadležna in on je zaradi tega ni kar nič zaničeval.

Ce je pa on želel, se je pa tudi napravila po knežje in se udeleževala raznovrstnih zabav. S svojo navzočnostjo je le še povečevala njenega moža ugled.

Pri prirejevanju ljudskih veselja je Jacopo gledal le na sebe in na svojo čast — ona pa ni mislila nič na se. Pristostovala je zabavam le iz pokorščine do moža, a njene misli so bile v nebesih. Koliko je pa ona molila vsaki dan za svojega ljubega soproga, čegar dušno stanje je ona bolje poznala kot vsi drugi, koliko je ona zanj žrtvovala, to je bila njena skrivnost, za katero pa ni nihče vedel.

V velikih trumah je prihajalo ljudstvo na slavnostni prostor. Jacopo je hitel domov po svojo ženo. Ko jo je zagledal, oblečeno v najlepšo obleko in okrašeno z biseri in diamanti, je začuden obstal in vzkliznil:

Katarina, kako si ti krasna!

Katarina je pri teh besedah zarudela. Smeilja se mu je rekla:

Le počakaj Jacopo, ko pride smrt, ne boš več takih ljubeznivih besed.

Kako moreš sedaj, ko se greš veseliti, govoriti o smrti? jo pokara ljubeznjivo Jacopo. Glej, da mi ne govoriš več o tem.

Oprost, dragi Jacopo; nisem mogla zamolčati te misli.

Vesela se je začela. Za gospodo je bil pripravljen velik oder, pogrnjen z dragocenim blagom. Na sredi med gospami je sedela kot kraljica na častnem mestu Katarina. Jacopo je imel kot prireditelj mnogo opravila na odru.

Za prizori so se vrstile deklamacije, petje, in

lilo njegovo poročilo, da je Slovenski klub v vseh odsekih tako častno zastopan in da je Slovenski klub v tem kratkem času mnogo dosegel, in posebno zasluga je, da je klub, oziroma dr. Korošec dosegel, da se slovenski govori stenografirajo. Državni poslanec nam je tudi na srce govoril, naj se pridno poslužujemo bralnega in izobraževalnega društva v Slivnici, katero ima več sto različnih knjig razne podučne, kratkočasne in zabavne vsebine, ter mnogo raznih časnikov na razpolago. Govoril je tudi o gospodarstvu, priporočal je, naj pristopimo k hočki mlekarji, in da si moramo ustanoviti podružnico kmetijske družbe. Zelo občutimo pomanjkanje živinozdravnika, ker mariborski okraj je zelo obširen in je le samo eden živinozdravnik, kateri ne more niti eno tretjino dela opraviti in se redko doma najde.

Zato nas je močno zanimalo, da je državni poslanec povedal, da je že in še bo zahteval, da dobimo še drugega živinozdravnika. Zelo hvaležni smo tudi Slovenskemu klubu, da se za nas živinorejce poteguje ter se zabrani, da se srbska meja ne odpre. Naša iskrena želja je, naj bi se naše ljudstvo shodov in zborovanj z večjo vno udeleževalo, se vrnil spet ljubi mir ter si, kakor je državni poslanec želel, vsi podali roke v spravo k skupnemu delovanju za svoj in blagor občine. Že danes smo sklenili, da po novem letu želimo spet zborovanje, in takrat ustanovimo kmetijsko podružnico itd.

Gospod Franc Mlakar nam je govoril o pomenu in koristi Kmečke zveze tako prepričevalno in razločno, da smo sklenili pristopiti kot člani h Kmečki zvezi ter njemu kakor tudi Slovenskemu klubu in našemu državnemu poslancu izrekli popolno zaupanje in zahvalo.

Pri zadnji občinski volitvi smo sijajno zmagali, pa proti volitvi je nekdo vložil priziv na namestnijo, pa zvedeli bodemo za spletke in o tem poročamo pozneje.

Shod v Trbovljah.

Zadnjo nedeljo je priredil državni poslanec g. dr. Benkovič shod delavcev v Trbovljah. Dr. Benkovič je ožigosal ruvanje socialdemokratske stranke proti zadnjim, delavcu prijaznim, nujnim predlogom v državnem zboru, čemur so navzoči socialdemokrati burno ugovarjali. Govornik je razpravljal temeljito o nagodbi in pobijal nedoslednost opozicije Jugoslovanskega kluba zoper to državno potrebo v trenutku, ko klub skuša doseči jugoslovanskega ministra-rojaka. Zborovalci so izvajanja državnega poslanca dr. Benkoviča burno odobraval in konečno storili važne sklepe glede krščansko-socialne organizacije v Trbovljah in v Hrastniku. Krščansko-socialna misel si pridobiva vedno trdnjša tla v naši delavski občini.

Državni zbor.

Predzadnji torek dne 12. t. m. je bila končana razprava o Steinerjevem predlogu, da se dajejo rezervistovskim družinam podpore, ako so družinski očetje poklicani k orožnim vajam in so njihove družine podpore potrebne. Ta predlog je bil enoglasno sprejet. Sedaj je naloga vlade, da izdela zakonski predlog, s katerim se sklep zbornice uresniči.

Dr. Korošec in dr. Benkovič sta stavila predlog, da se prestavijo poštni uradniki na slovenska tla, ker manjkajo pri nas uradniki, s ka-

godba. Vse je bilo zadovoljno, veselo, navdušeno. Najbolj zadovoljen, vesel, pa tudi ponosen na uspeh je bil seveda Jacopo.

Ravno je odigrala godba veselo, poskočno pesem, in še je odmevalo ozračje od navdušenega ploskanja — tu se zaslišijo naenkrat strašni, obupni vzklizi, prihajajoči iz stoterih grl, ki so pretresli mozek in kosti. Nastala je strašna zmešnjava. Tu pridrvi Jacopo, ves blede in prepaden.

Kaj pa se je zgodilo?

Za božjo voljo? Kje so gospe, kje je oder?

Velik oblak prahu je zakrival mesto, kjer je prej stal oder, izpod katerega je prihajalo srce pretresujoče zdihovalje. Oder se je podrl in pokopal pod svojimi rušami vse gospe.

Kot blazen je tekel Jacopo k podrtini in začel klicati: Katarina, Katarina, kje si?

Pa ni bilo mogoče, najti je. Z veliko težavo in previdnostjo so začeli odstranjevati tramove, in kmalu so potegnili izpod podrtega odra tu mrtvo, tam težko ranjeno gospo. Sto in sto rok je pomagalo pri rešitvi.

Tu zasliši Jacopo svoje ime. In na onem mestu, odkoder je prihajal ta glas, so vzdignili ranjeno gospo. Jacopo je spoznal hitro obleko; bila je njegova Katarina.

Takoj je bil pri nji, pa tudi nekaj milosrdnih gospa je že priskočilo, ki so pomagale mrtvaško blede gospej Katarini. Bila je smrtno ranjena. Kot malo dete je jokal ob umirajoči soprogi Jacopo.

Tu je za trenutek odprla oči in z velikim napotom rekla:

Zraka želim.

Hitro ji je prerezal Jacopo krasno obleko, toda kot omamljen je obstal. Pod krasno obleko Katarinino se je pokazala spokorna obleka, ki jo je nosila na svojem životu žena tega življenja in ve-

terimi bi se ljudstvo lahko razumelo. Mnogo slovenskih poštnih uradnikov je sedaj na Srednjem in na Gornjem Stajerskem, a pri nas so nemški uradniki, ki ne znajo uradovati slovenski.

Zadnji torek dne 19. novembra se je nadaljevala že pretekli torek pričeta razprava o podražanju živil. Predloge so stavili socialdemokrati ter zahtevali, da se sme uvažati prekomorsko meso ter da se morajo odpreti meje za živino proti Srbiji, Rumuniji in Rusiji. V imenu Slovenskega kluba je govoril poslanec Demšar ter zagovarjal stališče slovenskih kmetov. Njegov govor je vzbudil občno pozornost v zbornici, ker je tako spretno zagovarjal kmečke koristi. Izborna je branil kmečko stališče tudi poljedelski minister dr. Ebenhoch in med njegovim govorom so nastali večkrat hudi in burni spori med poslanci kmetov in socialdemokrati.

Politični ogled.

— Naš cesar prične s splošnimi avdiencami šele prihodnji mesec. V Schönbrunu priredijo zato posebno dvorano.

— Posvetovanje škofov cele Avstrije je bilo minoli teden na Dunaju. Predsedoval je kardinal iruscia. Škofje so sklenili, da se udeležijo katoliškega shoda, ki se je začel minolo soboto.

— Hrvaška. Kakor se poroča iz Zagreba, so banovanju Rakodezaja šteti dnevi. Pri ljudstvu nima nikakega zaupanja. Posrečilo se mu je sicer pridobiti nekatere stare Madžarone iz dobe Khuen Hedervarya, za uradnike, toda to je ljudstvo še bolj razljutilo.

— Naše oboroževanje. Namesto revolverjev uvedejo v armadi in v obeh deželnih brambah repetirne samokrese. V proračunu ministrstva za deželno brambo je za to 80.000 K. — Tudi naša mornarica dobi več novih vojnih ladij. V tržaškem Stabilimento tehnično hitro grade novi 14.600 tonski vojni ladji I. in II. Vojna ladja I. je že malone dovršena, tudi pri vojni ladji II. so dela napredovala. Kakor hitro izpuste v morje vojno ladjo I., prično graditi vojno ladjo III. V Pulju so malone že dovršene nove vrste v naši mornarici, ki je izdelana iz popolnoma novega materiala. V Reki grade zdaj 10 torpednih čolnov in šest torpedov, ki morajo biti dovršene do jeseni leta 1908. Pri Kruppu v Kielu je pa naročila naša mornarica tri podmorske čolne, ki se morajo pričeti graditi takoj.

— Mažarsko nasilje. Na Slovaškem se sedaj vršijo volitve v okrajne zastope. Kako se te volitve vršijo, pripoveduje neki dopisnik slovaških „Lud. Novin“ iz Hruština. Dopisnik piše: V Hruštinu ni volilo ljudstvo, ampak nasilje in goljufija. Da bi slovaško ljudstvo ne zmagalo, poslali so mažarski uradi na volišče orožnikov in dva obmejna stražnika pod poveljstvom nekega pisarja Meška, ki je bil tudi predsednik volilne komisije. Ta pisar je imenoval svojevoljno štiri svoje zaupne moše. Volilci niso smeli ziniti niti besedice. Ko je kaplan Tomanek zoper to nepostavno ravnanje protestiral, imel je na povelje predsednika Meška takoj orožniško bodalo na prsih. Izmed Slovakov noben ni smel biti v volilni sobi. Ko je kaplan Tomanek tudi zoper to protestiral, so ga orožniki prijeli in zaprli v hlev, kjer je bil zatvorjen od 9. ure zjutraj do 5. ure popoldne. Urne

selje vživajočega moža; zelo grobo je bila tkana ta spokorna obleka.

V taki obleki je pristostovala Jacopova soproga veselici!

Katarina! To je bila edina beseda, ki jo je mogel izreči Jacopo v tem trenutku, pri tem pogledu. Oči so mu bile polne solz.

Ona ga je pa pogledala prav ljubeznjivo in je rekla:

Moj Jacopo, z veseljem trpim za te!

Kmalu na to je prišel k umirajoči Katarini duhovnik s sv. oljem. Potem, ko ji je dal sv. odvezo in jo pomazilil s sv. oljem, ga je pogledala s hvaležnim očesom, obrnila pogled še enkrat na moža — in bila je mrtva.

Izdihnila je najplemenitejša gospa todijska, zvenela je najlepša cvetka umbrijska.

Leta so minula. Lepo telo Katarine se je spreminilo v prah, odkoder je prišlo.

V Jacopovi palači stanujejo tuji ljudje, le tuje obraze srečavaš po ulicah todijskega mesteca; otroci so že zrastle, starčki so pomrli. Le zidovje samostana je isto kakor pred dvajsetimi leti, toda brata Janez in Marko sta že osivela in sta se močno postarala.

In želja brata Janeza se je izpolnila. V tem času je namreč dobilo krščanstvo ono vzvišeno pesem, ki opisuje žalost Matere božje pod križem; in oče te lepe pesmi je bil eden izmed bratov svetega Frančiška.

V todijski frančiškanski cerkvi so vdolbene pod postajo križevega pota posamezne kitice prekrasne pesmi: „Stabat mater dolorosa“, (Žalostna je mati stala), pesni, polne žalosti in bridkosti.

Zložil pa je to pesem — brat Jacopo Benedetto iz Todijskega, imenovan Jacopus.